

GLAS SVOBODE.

Slovenci-bratje združimo se! V slogi je moč!

Stev. 6

Chicago, Ill. 5. februarja 1904.

Leto III

Rojaki, na delo,

VSI POVSOD ZA

"SLOVENSKO NARODNO JEDNOTO".

Kratki tedni nas ločijo več od prvega glavnega zborovanja "slovenske narodne jednote". Čas prihaja, ko se bo jednota zavednih, samostojnih rojakov uradno razglasila; ko se bo začelo skupno poslovanje v gnetni in slušni pridvseh naprednih Slovencev. Provi-zorična pravila so deloma že sestavljena, a vlie temu se pozivljajo vsi delegati in pooblašene: raznih pri-glašenih društev, da prinesejo s se-boj kake posebne točke, katere bi želela morebiti kaka žrstva, da se vta knejo v pravila.

Kratek čas nam je res še od-merjen do prvega sestanka, zato pa naj vsak zaveden rojak stori pravočasno svojo dolžnost in naj vstrajno agitira, da se še več dru-štev prikladi s vstopom. Kolikor več, toliko trdnješe bomo stali ra-ma ob rami za narodno prosveto. Vsak, ki stori v ta namen kak ko-rak, naj si bo v svesti, da je storil mnogo za sveto slovensko stvar. Morebiti danes še ne, a s časoma mu bo narod hvaležen za njegovo po-zrtvovalnost.

Rojaki, ne mislimo le od danes na jutri, marveč vzemimo si vz-gled druge narodnosti in korakajmo z njimi pot napredka v — boljše bo-dočnost. Kjer danes še ni moč, da bi kar celo staro društvo pristopi-lo k narodni jednoti, ustanovite hitro novo, narodno društvo v ta namen. Da Vas je le o ali to sku-paj in — društvo je gotovo. Slo-venska narodna jednota, naj se raz-širi čez vse ozemlje Zdr. držav — to nam bodi prva in glavna skrb v tej in v tej, s tem postane moč-ni, nepremagljivi. Navre za "slovensko narodno jedno to!"

Za začasni pripravljavni odbor "slov. narodne jednote":

Frank Klobučar, predsednik;
Anton Mladič, I. tajnik;

Vsa pisma je adresirati na:

Anton Mladič, I. tajnika društva "Slavija", 134 W. 19th Str. Chicago, Ill.

Opom.: Za Chicago in okolico! V nedeljo dne 7. februarja bo zopet redna seja društva "Slavija". Društveniki, pridite gotovo vsi in pri-peljite še novih udov s sabo. Sto-jimo trdno in zvesti za svoje pre-pričanje. Začetek seja točno ob 2. uri popoldne. Razpravljal se bo-do važne zadeve in ob enem voliti delegati na glavno zborovanje. Vse za narod in prosveto!

Anton Mladič, I. tajnik

Novo društvo!

Iz Johnstown, Pa. nam piše z dne 1. feb. rojak: g. Felician Volč-ko; Žal, da nismo dobili lista pra-vočasno, imeli bi gotovo večji us-poh z ustanovitvenim novega dru-štva. No, kar ni pa še lahko pride ob prihodnji seji 28. t. m. in tako vsako 4. nedeljo v mescu. V novo društvo "Adrija" je pristopilo ta-koj 18. udov, vneti vsi za slovensko narodno jednoto. Društvo se bo go-tovo v kratkem razvilo v veliko moč. Vse poročam pravočasno v list. V odbor so bili voljeni: Mike, Pečjak, predsednik; Felician Volčko taj-nik; Frank Gabrenja, blagovnik; Mike Strukelj, zastopnik. — Živeli, da bi našli mnogo posnemalcev!

P. n. naročnikom v Chicagu!

Ker nam je nemogoče v tem veli-kanem babilonu obiskati vsakega naročnika posebej, prosimo vljudo, naj se zglaš vsk, kdor misli, da mu je naročnina potekla, v upravnistvu "Gl. Sv." na Throop St. 563. S tem bo nam mnogo ustreženo, dotični-kom pa je to itak že vseeno. List nas stane gotovo mnogo truda in žrtvin upamo zanesljivo, da dobri priistni se nam ne bojo odtegnili, makari, da bi jim bilo treba nam še novih naročnikov pridobiti.

Socialni klub v Clelandu! Ima svoje redne seje. Tak potek ob 8. uri zvečer na Clifton Str. 13

Iz premogarskega okraja.

II.

Kakor že v prejšnji št. "Gl. Sv." poročano, sešli so se delegati United Miners Workers of America 18. jan. na 15. konvenciji v India-napolis, Ind. Ker je ta konvencija velicega pomena, osobito za člane premogarske unije, je torej vredno, da se je nekoliko spominjamo, že vsled tega, ker se tudi Slovenci v Ameriki mnogo muči po rovih. Minogrede naj še omenim, da je malo vestnejših premogarjev, ka-kor smo ravno Slovenci. Večini izmed nas ni dovolj, da se bavi samo določen čas s kopanjem pre-moga in posveti ostali čas izobrazbi ali zasledovanju političnih razmer, marveč — sosebno v manjših pre-mogarskih krajih — se navadno rojaki ne razgovarjajo o drugem, kakor o kopanju premoga. V ena-cih slučajih hoče biti eden od dru-zega modrejši in boljši, s čimer provzročijo enaki pogovori mnogo-krat dokaj humorističnih dvoplov. Tako reče n. pr. prvi: "Na mene je padel kamen, da ga tovariš sam ni mogel odvaliti raz mene, pokli-cati je moral še druge iz drugih "placov" na pomoč in še le skupni moči se je posrečilo biti kos velike-mu kamnu in ko sem potem vstal, mi ni bilo drugega, kakor ena noga me je malo bolela; kakega drugega bi ta teža gotovo zdrobila." Takoj se oglasi drugi: "O, to še ni nič, kaj en kamen, na mene ga je padlo že več kot 15 kar, pa sem se samo otresel in ven skočil brez vsake poškodbe." Nastopi zopet kak bolj izurjeni premogar, reče: "Ko je prišlo stiskati, sem imel routh poln premoga in glej, kar tako je obstalo; ko je prišel bos, je kar gledal, pa ničesar rekel." No, do-bil je tudi ta konkurenta, kajti o-glasil se zopet četrti: "Ko je pa pri-meni začelo stiskati, nisem imel no-benega premoga na routh, pač pa je bila kara naložena in ob pride voznik z mulo po karo, sva jo kar za "bilndingo" potisnila in ko je prišel bos, ni tudi ničesar rekel."

Tacih in enačih razgovorov bi lahko še mnogo navedel, toda ško-da za čas in prostor v listu. Vred-nejše je napeljevati rojake k res-nejšim in stvarnejšim razgovorom, da začno tako spoznavati današnje kričeče razmere v pravi luči in za-čno korakati skupno za enim ciljem, v boljše — bodočnost. Če pa ne dosežemo te sami, osigurajmo jo vsaj svojim potomcem, — družega jim itak nimamo ničesar zapustiti.

Kakor poročila glase, se je pre-mogarska konvencija v Indianapo-lisu precej burno pričela in preziden-t J. Mitchell ima krepko opozici-cijo, kar smo itak že naprej domne-ovali. Mitchell se je izobrazil na stroške delavskih žuljev in edino s pomočjo teh, se je povsod do po-litične veljave; kar ga pa sedaj prav nič ne ovira samopašno in kruto nastopati v svoji organizaci-ji, kakor turški paša v svoji gu-verniji. Takoj pri otvoritvenem govoru je naglašal, da naj se vsi delegati povsem mirno obnašajo (napram njemu, Mitchellu), ker nasprotniki organizacije bodo vsa-ko nespornost umljenje zlorabili v svoje dobro. In res, poslovalni od-bor je nato v svoji posebni seji sklenil izobčiti od zborovanja vsa-kega nedostojno se obnašajočega (napram Mitchellu) delegata. To so torej naredbe, kakršne so bile v avstrijskem parlamentu za časa Badenja, ko so policaji tirali po-slanec iz zbornice. Toda, kakor vse policijske odredbe niso zamo-gle vzdrževati Badenja na ministr-skem stolu, tako tudi Mitchellna ne bodo. Vsi dosedanjí njegovi predlogi so zadeli ob močno opozi-cijo, istotako se tudi on proti predlogom drugih. Pravi značaj republikanskega duha se je pokazal s predlogom ustanovitve unijske banke. Komu še ni znano, kako gledajo podjetniki ob času štrajka za odškodno na delavski uniji in kako skušajo za vse posledice štraj-ka napraviti isto odgovornost. No, in ako se sedaj dá inkorporirati banko kot lastno unijo, potem se

imajo podjetniki na čem odškodno-vati za storjeno škodo ob času štrajka. Kapitalističnih volunov in hlapčevov je dovolj, ki pazijo na vsak kret unije. Ni čudo, če zaden-tak predlog na opozicijo delav-skih zastopnikov, čudno je le, kako se zamote isti vzogiti v glavi de-lavskega vodje (?) in unijskega prezidenta. Kaj je namen predlo-gu o vzvišanju 5 centov čla-novnine mesečno in za brezplačno obrambo svojih članov, ne morem še danes razumeti. Ne vem, ali ho-čejo unijski uradniki imeti morebiti kake svoje advokate za brezplačen zagovor v slučaju, da jim premo-garji dajo brco, ali naj služijo isti premogarji v zagovor, da so ti pošteno storili svojo dolžnost v pla-čevanju raznih dijet. Socializem seveda se mora v zadržah pobijati, kakor dela to Mitchell v pre-mogarski uniji. No, in on mora (?) pač delati tako, inace bi ne bi osebni prijatelj prezidenta Roose-velta, kakor je nedavno sam pove-dal, in bi ne mogel biti ministrski kandidat, kakor se je to svoječasno poročalo. Če je pa on zmoežen tudi s produkti tako barantati, kakor s producenti, potem je še večjega o-žalovanja vredno, da še ni trgovski minister, tam bi bil morebiti vendar-le na svojem mestu, a nik-dar ne v naši uniji. Če dosežejo unije v Združenih državah tedaj svoj cilj, dosegle ga bodo gotovo proti volji svojih voditeljev.

Posebni odbor delegatov sestav-lja sedaj novo plačilno listino za tekoče leto, pričetim s 1. aprilom. Zastupniki podjetnikov, bodo rava-no tako predložili svoj izdelani na-črt, in da si bodele ta dva načrta v velikem nasprotju, je samo ob sebi umevno. Ze začetkom decembra m. l. se je čulo, da nameravajo ne-kateri posestniki rogov znižati mo-č do 20 odstotkov. S tem bilo prizadetih 40,000 premogarjev v Illinoisu, 10,000 v Indijani, 23,000 v Ohio in 20,000 v zapadni Pensil-vaniji. Pred enim letom smo pre-mogarji dosegli leko malo zboljša-nje plače in že tedaj so operatorji nekako izjavili, da zvišanje meze-le s protestom dovoljujejo in da bodo pri prihodnji konferenci za-htevali zopetno znižanje iste. Ta boj sega torej že daleč nazaj in ga vodi operatorji iz zapadne Pensil-vanije, kateri so baje izjavili, da bodo za zvišanje plače na tej strani, odškodovani po neunijskih lju-doh nakopanim premogu v West Virginiji. Unija ima sedaj približ-no 100 organizatorjev v West Vir-giniji in upa v kratkem tudi ta dis-trikt unioniziran imeti. Premogar-ji so izjavili, da so operatorji v te-leu zadnjih treh let več denarja za-služili, kot katerikoli čas popred in da bi se morala plača prej zvišati, kakor znižati. Gotovo je, da pod-jetniki ne bodo "kar tako odstopili od svojega prvotnega načrta, da se pa tudi premogarji ne bodo brez premisleka podali, je istotako brez-dvomno in činevi, da tedni bodo mi-nuli, predno bomo vedeli pri čem, da smo. Narodna premogarska konvencija v Indianapolisu, se zna-šcer mirno zaključiti ter na ta na-črt, pod pritiskom prezidenta Mit-chellna, prepričati občno stavko, ali jo prepušiti kakemu mirovnemu razsodišču, toda eno je gotovo, da pride prej ali slej do ljutega, odlo-čnega boja. Prepričan sem pa, da se bo za sedaj v Indianapolisu vse mirno potom poravnalo, kajti, ko bi danes vsi unijski premogarji pre-nekali z delom, bi neunijski delavci niti dva meseca ne zamogli zakla-dati in vzdrževati države s premo-gom. Štrajk bi se končal z veli-kanško zmago združenega delav-stva, a ravno tega nečemo naši po-litiki in zastavili bodo vse svoje moči v to, da razvijajo premogar-je v več taborov.

Za narodno konvencijo, slede po-tem državne konvencije, za vsako državo posebej, in slednjič revizijs-ke konvencije. V teh bo dosti ne-varnejše, ker podjetniki bodo pri-čeli vsestranski boj proti unijam. Med tem, ko bodo v eni državi pu-stili štrajk in unijo uničiti, se bo v drugi državi delalo noč in dan; kakor hitro pa bodo svoje delo v prvi državi dogotovili, začeli bodo

z drugo, tretjo itd. državo. V tem času pa bo treba nam unijstom po-kazati, če nam je unionizem res za-šel že v krv in meso, ali ne. Kakor hitro se prepričajo podjetniki, da nismo unijski s krvjo in mesom, smo — zgubljeni.

Posebne težkoče bo letošnjim dr-žavnim in revizijskim konvencijam prizadevala lanska neenaka razdeli-tev plače. Na zadnji narodni kon-fenciji je bilo splošno pridobljene-ga, kakor se je glasilo, 12½ odstot-kov; toda, kako so bili ti razdelje-ni! Kompanijski delavec, kateri je dobival prej \$2.10, prejema sedaj \$2.36; kateri pa je prej prejel \$2.28, dobi sedaj \$2.56. Dobro, ali sedaj pridejo na vrsto vozniki. Ti so dobivali prej \$2.10, sedaj pa po \$2.56, pridobili so torej, kakor je iz tega razvidno, največ — 46 centov na dan. Kaj pa ostali pre-mogarji, ki so prejeli prej 76, oziroma 81 od tone premoga? Oni so pridobili samo 6 centov pri toni, kje torej 12½ odstotno zvišanje? Oni, ki so prej dobivali za tono premoga 497 centov, so tudi dobili 6 centov pri toni, pač neenako po-stopanje. Oni na "Cross routh" so tudi nekaj pridobili, to pa baje zato, da pridobe bosi nekaj priliznjencev okoli sebe. S svitlobo na dan in pogumno v boj, če je potreben!

Illinojski premogar.

South Wilmington, Ill., 24. jan.

"Slovenjina" maskarada

v soboto na nedeljo je izpala ne-pričakovano izvrstno. Okoli 9. ure zvečer so začele prihajati prve ma-ske in kmalu jih je bila velika dvo-rama polna, da je drugo občinstvo kar zginevalo v morju mladega maskovanega sveta. Zabava je bila jako živahna in ob 4. uri zjutraj so se veselili pari še vedno vrteli, ka-kor ob polnoči. "Slovenjini" gre od-ločno prvenstvo pri vseh prireditvi-ah veselic, ali piknikov in je edino slo-vensko društvo v Chicagu, ki pri-reja tudi maskarade v splošno za-dovoljnost. O zadnji maskaradi smo slišali posebno laskavo prizna-nje o izredni slogi društvnikov društva "Slovenjina". Mala četa jih je, a stali so v popolni solidarnosti eden z drugim in čitalo se jim je raz obraza, da jim je prva skrb za-dovoljiti občinstvo v vseh oziarih. Med maskami smo našli mnogo iz-bornih originalov, a privelo bi nas predaleč, ko bi hoteli vse natančno popisati. Ob popolnosti se je pričelo z razdeljevanjem daril najbolj-šim maskam. V ta namen se je sestavil poseben porotni odbor sed-mih mož. Možka darila so se pri-znala sledečim gg.: John Horvat, predstavljajoč grofa Leo Tolstaja, odličnega ruskega pisatelja in pri-jatelja delavstva, je dobil častno na-grado: zlato možko uro; nadalje so se vrstili: kot drugi John Peteh, predstavljajoč neustrašnega delav-skega voditelja's strankarsko zasta-vo v rokah in napisom: "Boj za svobodo, prosveto in delavsko neodvisnost; tretji Joe Duler, pred-stavljajoč dokaj okusno našo zemljo v podobi globusa; četrti John Er-čul, kot star ribiški vdovec; peti gospa Katarina Klemenc, kot gla-žar; šesti Joe Mihelič, kot srednje-veški vitez in sedmi Joe Butala, ko-turški vojak. Žensko častno na-grado je dobila gospa Mary Stonič. Predstavljala je list "Glas Svo-bode" in vzbujala s svojim original-nem kostumom splošno občudova-nje. Drugo darilo je dobila gđ. Barbara Peteh, predstavljala je svobodno Slavijo; tretje, gospa Katarina Stonič, predstavljala je prestopno leto; četrto, gđ. Besi Mašek kot "Slovenjina", peto, gos-pa Ana Zajc kot "zakon"; šesto, gos-pa Pavlina Veričaj kot "pestunja" in sedmo, gospiča Rozi Stonič, hčer-ka znanega rojaka, g. Jack Stoniča, predstavljala je mlado nežno cvet-ličarko. Veliko zanimanje je vzbujala tudi maska, predstavljajoča črnogorsko sokolico. Iz vsega srca kličemo "Slovenjini" živel, le tako naprej!

Turki pomorili 40,000 ljudi.

Balkanski zgodovinar Przewalski piše, da so Turki l. 1903. požgali in uničili 300 vasi v Macedoniji ter pomorili nič manj kot 40,000 ljudi.

Politični odsevi.

Vobrambo.

Ljut boj se bje še vedno med združenim delavstvom in kapitalom v Colorado. Pravcato tiransko go-spodstvo hočejo upeljati kapitalisti na zapadu, a federacija je sklenila vstrajati v boju za delavske pravi-ce, dokler bo nikel v blagajni. Fant-je in nožje, makari po en cent zlo-žavajte v ta fond, za pomoč svojim sobratom na zapadu, da se bodo zamogli ložje boriti proti sovražni-ku vsega delavstva. Prispevke po-bira Wm. D. Haywood, 625 Min-ing Exchange Bldg., Denver, Colo.

Zapadno delavstvo ni bilo še nik-dar ozkosrčno proti delavstvu na vztoku, za to imamo lepe dokaze. Samo lokalna unija v Butte City je darovala \$20,000 štrajkujočim premogarjem v Pensilvaniji. Vsega skupaj je darovala federacija v ta namen \$150,000 in umestno bi bilo, da se sedaj tudi vztok odzove s ka-ko pomočjo svojim bratom na za-padu, to timbolj, ker če pade fele-racija, bo s tem prizadeto vse ame-riško delavstvo.

Unijski delavci v Coloradu so od-točili z centa posebne doklade na mesec v podporo federacije. Ta pri-spevek ima še drug vevležen po-men, namreč delovanje na združe-nje vseh delavcev v lokalnih unijah s svojo centralo v W. F. of M. Ze organizirano delavstvo je vsakakor pripravljeno, vstrajati do zadnjega v boju za svoj obstanek.

Delavci nimajo pač pričakovati od nikoder kake pomoči, kakor edi-no od socialističnih agitatorjev; saj smo takozvanim "višjim krogom", lopovskim kapitalistom, le nekaki poludije. Preč z vsako brezbrizno-stjo — v boj za delavske pravice!

Sto neunijskih premogarjev se je naveličalo dela v teluridelskih ja-mah. Odložili so svoje orodje in zapustili jame. Žal, v Coloradu bi moralo biti vsaj še sto guvernerjev Peabodyev, morebiti bi to vendar-le pomagalo, da bi vsi delavci skupno pokazali zobe.

Socializem v Avstraliji.

Kapitalistični listi v Avstraliji so odločno vsi zamočali izvid zadnjih volitev. Pred volitvijo so mesece in mesece trobili svojim bralcem, da je nastala proti socialistom povsod velika nezadovoljnost in da ljudstvo trumoma beži iz dežele, a prav sedaj je izšel natančen izkaz o uspehu socialistov in sicer je ime-la vladna stranka v starem senatu 12, zdaj samo 6 in v starem parla-mentu 32, v novem samo 27 prista-šev; obstrukcionisti so imeli v sta-rem senatu 16, v novem 13 in v sta-rem parlamentu 27, sedaj 26 prista-šev; socialisti prej 8, zdaj 17 v se-natu in 16 prej in 29 svojih prista-šev v novem parlamentu. — Prav res, lep uspeh socializma, vlie vse-nitu nasprotovanju kapitalističnih krogov.

Gibanje na Ruskem.

Francoski in nemški časniki pi-šejo, da zna priti na Ruskem kmalu do splošne ljudske vstaje, ki bo vznemirila ves svet in ki bo dala ruskemu narodu samovoljo.

V večjih tovarniških mestih or-ganizujejo delavci velike parade, vlie temu, da jim zapira vlada vo-ditelje. Mnogo je že bilo pahnje-nih v ječo, a to ne prestraši osta-lih. V vseh krogih, posebno v niž-jih, se organizujejo revolucionarni odbori, celo v častništvo umobolne-ga cara, je zašla velika nezadovolj-velja.

nost z obstoječimi razmerami.

Revolucionarje, katere se izpu-sti iz ječ v večjih mestih, se na-vadno razprši po deželi — po vaseh; a to je za vlado še slabše, ker se zaneše tako revolucionarni duh v zadnji kot med malomestno lju-dstvo.

Neki berlinski časnik trdi, da je car zelo neprimljubljen, celo med bo-gataši, ker se zavaruje vedno pri vladanju s kakim političnim zape-ljivcem in ljudskim tiranom. Stara ideja, da je car "oče ljudstva" se odločno zanikuje.

Terorizem v nemški armadi.

"Literary Digest" prinša neko notico o strašnem trpinčenju pro-stakov v nemški armadi. Častniki in podčastniki ravnaio skrajno bru-talno z vojniki, pravcati zasmeh dvajsetemu stoletju, a žrtve današ-njega sistema vse to mirno prena-šajo, ker se boje še hujšega. Tako se je enemu seržantu dokazalo 1520 prestopkov brutalnega nasilstva. Nekega poročnika so spoznali kri-vim v 698. prestopkih trpinčenja. V ta namen uporabljajo ti suroveži polena in druge enake predmete; bijejo jim v obraz in izruvajo jim celo zobe. Zadnje je bilo nekemu častniku posebno priljubljena igra-ča. Strašno so trpeli vojniki pred njim, kadar je bil sam med njimi; godilo se jim je slabše kot nemš-ki vini. Imenovani časopis trdi še, da jim je vojaška plača tako pičlo odmerjena, da se komaj žive o nji, a da jim častniki mnogokrat še isto odtegnijo. Nemška vlada je sicer nekaj teh surovih lumpov pozaprla a časnikom je ostro zabranjeno kri-tikovati to grozno trpinčenje voja-kov. Urednik, ki bi prestopil ta vladni ukaz bi bil takoj vržen v ječo.

VELIKA TOŽBA SE JE IZCI-MILA IZ ŠTRAJKA.

Guverner Peabody in gen. Chase tožena deloma na odškodnino, deloma za prelom konsti-tucije, v vrednosti en milijon dolarjev.

Iz Victor, Colo., se poroča, da so je z ozirom na vojaško kontrolo od-početka štrajka v Victor distriktu in iz tega nastalih konsekvenc, iz-cimila velikanska tožba. Delavci, združeni v neustrašeni zapadni uni-ji, zahtevajo \$1,000,000 odškodnine in sicer so toženi guverner Peabo-dy, brigadni general John Chase, polkovnik Eduard Verdeckberg, major McKlelland in Naylor, Tož-ba se je izročila 2. t. m. v roke sod-nika Lewisa. Predvsem je tožen guverner Peabody sam na \$400,000 odškodnine. V drugi tožbi je ime-novan za vse obtožbe skupaj ge-neral Chase z \$600,000 odškodni-ne. Zagovarjati se bo imel tudi ad-jutant, general Sherman M. Bell, kateri se je posebno odlikoval pri anarhističnem postopanju milice. Sodnik Lewis je tožbo uvrstil še med ruge akte in pride baje v krat-kem do prvega zaslišanja pred kri-minalno sodbo.

Torej vendar! Delavstvo je s tem pokazalo, da hoče do skrajnosti vstrajati v boju proti kapitalistič-nim krivolokom. Z vsem interesom pričakujemo nadaljnih poročil te zanimive, opravičene tožbe, dasi imamo malo upanja na zmago vr-lili, naprednih delavcev. Zabit na smemo, namreč, na dejstvo, da so naši sodniki večinoma vsi v "Zlaht" z milijonarskimi politikarji republi-kanske stranke, toda pogum — velja.

Slov. del. pev. zbor "OREL"

PRIREDI

V SOBOTO DNE 13. FEBRUARJA V

Hoerberjevi dvorani

ST. 712 BLUE ISLAND AVE. NA VOGALU 21. PL.

veleki zabavni večer s plesom in petjem.

Vstopnina za gg. 25c.

Dame v spremstvu gg. vstopnine proste

Začetek točno ob 8. uri zvečer.

V mnogobrojno udeležbo vabi vljudo vae slovensko in dru-go bratsko občinstvo — ljubitelje lepe slov. pesmi, ODBOR.

"Glas Svobode"

Prvi svobodni list za slovenski narod v Ameriki.
Izdajatelj in urednik:
MARTIN V. KONDA
FRANK M. MEDICA

"Glas Svobode" izide vsaki petek in velja za Ameriko:
za celo leto --- \$1.50
za pol leta --- 75c
ZA EVROPO;
za celo leto --- kron 10
za pol leta --- kron 5
Posamezni list po 5 centov.

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]
is the only union labor paper in America; edited & published every Friday in the Slovenian language by
M. V. KONDA, & F. M. MEDICA,

"Entered July 2, 1903, at Chicago, Ill., as second-class matter, under Act of Congress of March 3, 1879"

Subscription - \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

Naslov za dopise in pošiljavo je sledeči:

"GLAS SVOBODE"
563 Throop St. Pilsen Sta.
Chicago, Ill.



DOPISI.

Iz Collinwooda, Ohio.

V nedeljo 17. prosinca t. l. prišla sva v cerkev sv. Vida v Clevelandu jaz in moja žena kot botra novorojencu gospoda Frank M. — a iz Collinwooda. Uprav dospeva v cerkev, ko "gasput" Vide Hribar opravlja krstni obred sedmim novorojencem, katerih botri so se od krstnega kamna na desno postavili v "lajn". Midva s svojim malim se pridruživa k tem, ter stopiva tudi v "lajn". Gasput Vide, veliko knjigo v rokah, preleti v svojem "businessu" trikrat vseh sedem parov in ko se pri kamnu opravi svoj — "Ego Te baptizzo" — odpošlje svoje žrtve v žagred. Hlinjeno, ali bolje rečeno škodoželjno, pristopi nato k meni in reče, da sva z ženo prepozna, da ima krščanski nauk z otročji, da sploh nima časa krstiti itd. Jaz ga prosim, skušam ga prepričati, da sva prišla od daleč, da je otrok bolan, a vse zastoni. "Ne pomaga vse nič, ne pred, ko ob pol štirih", se odreže brezsrčno, se obrne in videl sem le še oni del njegovega telesa, kjer hrbet svoje posneto ime izgubi. Htel je, kot volk za čredo, za plemi v žagred, boječ se — mislim — da bi mu kateri tolarček ne odnesel. Pokličem ženo ter se napotim z njo v nemško katoliško cerkev sv. Frančiška, kjer se le se je najni želji ustreglo. Videl sem veliko razliko med nemško-katoliškim in kranjsko-katoliškim farjem. Ne sem, ali je Vide toliko bolj izurjen v svojem businessu, ali je že nekaj ceremonij od krsta pozabil, ker prej bi on krstil 50 otrok kot nemški duhovnik dva. Torej Vide, zakaj nisi mogel krstiti ti, oni pa? Skoraj gotovo si mi mislil s tem nasprotovati, ker dobro veš, da nisem eden tvojih ovac ali kostrumov, da bi me molzil in izkoristil. Sicer si mi ustregel s svojim postopanjem, ali kaj ko bi bolno dete brez krsta umrlo, kdo bi bil temu kriv, ali ne ti brezvestne? Kristusov namestnik se imenuješ, ali v resnici si le peklenskov namestnik. Ako je res kje kak hudič, tedaj najmanj sedem teh močiteljnov je zakrempljenih v tvojem sreč in preže na tvojo črno dušo. In tak človek se podstopi oznanjevanju besedo božjo ter oskrunjevati hišo Boga! Tempora mutantur! Vide, prav nič se ne čudim več tvojemu ogorčenju in lajanju zoper socializem, ker veš, da resnica bo. Izključen biti iz cerkve, kdor "Glas Svobode" bere, to je lahko, ker sploh — mislim — malo, malo svobodniščen pride tebe poslati. Kakor sem slišal, si nedavno dejal: "Cerkev je moja in škola". Dobro, le še dodati bi moral: "Kadar bo izplačana (če ni morebiti že dvakrat) — opom. ured.), jo bom prodal, denar naletel na banki ter hajd s kuharico v staro domovino", ali bolje rečeno: "Mamon je Bog in jaz, Vitus Hribar, sem njegov prerok, makar, če cerkev in vera propade."

Upam, da veš, kaj je egoist, in če ga nisi še videl, poglej se v zrcalo in inel ga boš pred seboj; tudi v ateliju kacega slikarja, bi se kot model egoista kaj dobro reprezentoval. Odsvetujem ti pa to službo, ker model stati ne vrže toliko, kolikor tvoj sedanj "fajn business". Slišati je bilo že mnogo o tebi, a ničesar še dobrega. Le v toliko pazi, da se tvoja gorečnost do Boga ter tvoje ogorčenje proti socializmu, ali kakor že imenuješ hudiča v sebi, ne vnameta, da bi ti švigal plamen iz ust, nosnic in oči; da se te ne prime rep in da ne izgledaš s časoma tako, kakor si sploh domišljiva slika hudiča. Premišljuj o tem in posvetuj se sam s sabo. Če nimaš s tem še dovolj, drugičkrat kaj več. "Glasu Svobode" pa želim obilo novih predplačnikov.

Frank Belger.

Iz Pueblo, Colorado.
Ze delj časa sem nameraval očrati tukajšnje šolsko razmerje, a baš danes pridem še le do tega. Nedavno je poslala siromašna ydova — mož ji je malo prej umrl — svojo hčerko v Cirilovo šolo, da bi se učila malo v katekizmu. Toda glejte, farški zajedavec pustil je otroka iz šole izgnati samo vsled tega, ker ga ni hotel poučevati brezplačno, mati otroka pa denarja ni imela, da bi zahtevalo pristojbino plačala. Ena tistih žensk, ki jim pravijo naduti ljudje "usmiljene sestre", se je prav surovo znesla nad ubogo deklico in jo pogrnala iz šole, rekši: "Poberi se od tu, ti ne spadaš v to okrožje". Revno dekletce je prijkalo domov in potožilo vse to svoji materi. Tako se torej postopa z malimi otroci tam, kjer bi morali iti z lepim vzgledom naprej. In Kristus je rekel: "Pustite otročice k meni, ker njih je nebeško kraljestvo!" Po mojih skromnih mislih, bi moral biti poduk za vse enak, za revne in bogate, posebnost tam, ker podučava rimska kuga v svoje interese. Kaj hočemo že vendar misliti o ljudeh, ki hočejo biti Kristusovi namestniki! No, jaz trdim smelo to, da farška vera korenito peša in opesala bo kmalu za vselej, ker ljudstvo ne mara več take vere, ki ima za prvega in najvišjega boga — groš. Črni kromarji morajo zginiti iz sveta, ako hočemo ostati zvesti naukom, katere nam je podal prvi človek, ki je imel srce za revno ljudstvo — Krist. Da, vi mračnjaki, pomislite dobro to, siromašna mati ne more pošiljati svojih otrok v klerikalno šolo, ker tam je treba plačati vsak mesec posebej, ne računajoč črnila, papirja, svinčnikov, peres, knjige itd. Vse to velja groš in kjer groša ni, tudi kredita manjka pri rimskih farjih. In ker je to istina, pošiljajo svoje otroke v šolo tje, kjer ni treba zanje nič plačati, to je v javno šolo, katero vzdržujejo posestniki vsak po svojem premoženju. Denarnemu rimskemu menihu Cirilu pa svetujemo odnehati s tako politiko, ki se bo gotovo prej ali slej maščevala nad njim samim. Kristus je bil reven, hodil je reven okrog, njegovi (če ne hudičevi) namestniki pa hrepene, kar najhitreje obogateti na stroške ponemnjene ljudstva. Vsak posameznik te črne bande bi bil rad kapitalist. Omenil sem že, kako ulogo je pri tej stvari igrala takozvana "usmiljena sestra", pravim "takozvana", kajti ona zasluži to ime toliko, kolikor Ciril pridevek "sveti". Dotična našemljena ženska ni pač vredna, da poučuje deco v katoliški veri, na svojem mestu bi pa bila v kakem gledišču. "Gliša skup striha", Ciril pa sveredna ženska, oba vneta za farško bisago. Opominaj naj še, da Ciril redno vsak mesec pobira za šolo in posebej še od vsakega otroka, ki obiskuje solo, nekako pristojbino. Ciril, vprašan za kaj porabi ves ta denar, ki ga posebej nabere, je odgovoril: "To porabim v pomoč siromašnim otrokom!" Ali ste slišali, rojaki, to porabi v pomoč siromašnim otrokom. In to se upa izreči mož, ki je odtegnil revnemu otroku ponk. Ta je pač dobra! Slednjič bi še rad vedel, zakaj Ciril vedno kriči, da moramo pošiljati svoje otroke v katoliško šolo in ne v javno, kjer se otroci, po njegovih mislih, lahko pokvari, pogubijo in svoje zveličanje zapravijo, ko vendar odganja otroke, katerih starši ne morejo plačati zahtevane svote? Ali so mar zveličani samo tisti, ki bajejo žepe farjem? Pojdite se solit s tako vero, ki to uči. Dovolj, fel bi pa, da bi rojaki kmalu spoznali, da je Ciril toliko mar za njegovo šolo, kolikor za javno (publično). Njemu je le za denar, za

njim pa makari vesoljni potop — še vse farški hudič pobere. Da mu je šola drugače deveta briga, je dovolj jasno namigneno s tem, da je naš narod po večini zateleban kot noč, veruje samo v črnega farja, medtem, ko se vsi drugi narodi odlikujejo od nas po znanosti, izobraženosti itd. Z vso resnobo kličem: preč s farškimi šolami, svobodna ideja procvita!

Pueblski farman.

Kričačem!

Nekateri pobliči imajo res čudne pojme o socializmu. En te baže fantič je na "Slovenjini" maskaradi trosil okoli listke, tupatam gorostasno bedaste vsebine. V tem ne tiči sicer še ničesar, kar naj bi bilo ožigasenja vredno — prokleto nam malo mar bedarije hinavcev — a dobili smo v roke tudi dva listka vsebine, katere ne moremo zamolčati, to tim manj, ker nam so znane še druge enake opazke. Listka se glasita: "Dosti je socialistov, ki verujejo samo v denar" in "Ko ne bi glas slapote čez farje šimfal, bi imel več naročnikov." Resnoben, značen mož, ki se priznava socialistom, bi vsekakor take in enake impertinentne izreke opustil, ne blati bi samega sebe, a kaj takega, seveda, ne moremo zahtevati, še manj pa pričakovati od kakega 18letnega, še mlečnega fantiča. No, pobliči sme biti prepričan, da bi mu teh par vrstic gotovo ne posvetili, ko bi ne vedeli, odkod ta — sapa. Čudne karikature to! Sedaj jim je "Glas Svobode" — kar nam je znano iz verodostojnih virov — kar naenkrat "business-list" in to vzlic temu, da smo dali čitvu ob istih dohodkih, veliko več prostora. Kar so prej odobraval, sedaj zametujejo. Na smetišču pač ni bilo še nikdar kakega sadu! O "business-listu" govoriti, je smešno. Vsakemu dobremu pristašu — seveda, kakemu paglavcu ne — so na ogled naši dohodki. Ali mislijo taki socialisti (???) da živimo mi o nebeški mani, ali celo o čistem zraku in da nam sestavi in tiska list Sušteršičev (v stari domovini) sveti duh? Skoraj gotovo, drugače bi se ne osmili postopati tako nizkotno! In zakaj te komedije? Samo zato, ker smo odločno zoper medsebojno, osebno ribanje v svojih vrstah. Mi smo le za stvarni strankarski boj, a nikdar se ne homo sprijaznili z osebnimi nasprotstvi, kadar se gre za strankarska načela. Socialisti ne rabimo nobenega diktatorja-tirana, pa bodisi to kdorkoli. To razključimo v svet brez vsakega zadržka in brez vsake bojazni. Pametni rojaki so z nami, več pa itak ne zahtevamo. Da boste vedeli — to nasprotovanje izhaja od socialistov (???) — če ne navadnih hinavcev, ki so dali "Glasu Sv.", odkar izhaja, o centov podpore in ki gledajo le na to, kako bi jim postala Amerika kar najhitrejšje — "obljubljena dežela". No, z blatom se pač ne gremo — le toliko smo hoteli pribiti in punktum!

Poziv
"Žrtov razmer" (zapisni kranjskega kaplana) smo se odločili izdati v brošuri (knjižici), ako se oglasi dovoljno število naročnikov. Ker so se nekateri rojaki že prej obrnili na nas v ta namen, pozivljamo tem potom ljudno vse one, ki bi hoteli imeti dotično brošuro.
Izd. "Gl. Sv."

Prepozno.
Mnogo velikanskih nesreč se prigodi in kdo ne ve, da bi se tem lahko pravočasno izognilo. Potrebnovalo se ne bi ničesar drugega, kakor le nekoliko več pazljivosti bi morali obrniti v ta namen. Malo pazljivosti ob pravem času je več vredno kot vse posvetovanje, ki se ne izkoristi pred nesrečo. In vendar se dogajajo razne nesreče vsak dan. Mali pogrešek v slasti do jedil, ali vznemirjenega spanja se ne ceni mnogo, ali če sledi temu nevarna bolezen, tedaj vsi dobro vedno, da je bilo treba le nožiček Trinerjevega zdravilnega grenkega vina za odstranitev iste. Kadar je prepozno, ne pomaga vse nič. Zapišite si, da je to zdravilno grenko vino proti vsaki vznemirjajoči želodčni bolezni edino varno in popolnoma naravno vino. Po uživanju tega vina prebavlja vsak redno užito hrano in pomnožuje in čistil ter jači mišice. Drži to prismojno vino vedno v hiši, pri rokah in uverjen bo, da ti ohrani zdravje in te varuje proti boleznim. Dobi se v vseh lekarnah in dobrih gostilnah ter pri odnem izdelovalcu Jos. Trinerju, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Razgled po svetu.

28 let preživel v zibelki.

Neški list "Zeit" z Dunaja, prinaša neko novico, da je dne 31. jan. umrla na Bavaskem nekta 28 let stara prilikovka, Zibelko, v katero je bila položena po porodu, ni od tistega dne nikdar več ostavila in je ostala skozi vse svoje življenje podobna tri mesece staremu otroku. Govorila je že od rojstva ter se naučila dobro čitati in pisati. Pomenkovala se je rada z drugimi ljudmi. Njeni sorodniki so jo vedno prikrivali svetu, da bi ne bili nadlegovani od kakih cirksusov.

Izdaja v palači.

Z Dunaja se poroča, da je neki neznan človek ukradel iz kneževne palače v Bulgariji dokumente velike važnosti. Skrivnosti vladne palače so bile istotako izdane. Knez Ferdinand je odlovil radi tega vse svoje dosedanje služabnike in nižje posle. Baje so prešle ukradene stvari vroke neke velesile, ki ima posebne interese na Balkanu.

Ženske prisiljene se briti.

Načelnstvo petrograjskega doma na Dunaju je sklenilo, da se morajo vsi v oskrbi se nahajajoči stari možje in stare ženske čisto briti. 3000 starih ženic je bilo s tem prizadih, odstraniti so morale brke vzlic vsem prošnam.

V Sibirijo zaradi razžaljenja.

Neki Andrejev, visokošolec v Moskvi na Ruskem, je bil te dni prognan v Sibirijo za vse življenje in v dvoletni poostreni zapor, ker je na ulici razžalil nekega ruskega generala ter ga udaril s pestjo po hrbtu.

Mož s pasjo glavo umri.

Teodor Peterov, mož s pasjo glavo, je umrl 1. feb. v Salonikih na Turškem. Peterov je znan pod imenom "Jo-Jo" in je bil predstavljan že po vsem svetu ter vzbujal povsod s svojo glavo veliko razburjenost med občinstvom. Tako tudi v Ameriki pred 20. leti. Vodil ga je okoli P. T. Barnum.

Japonsko-ruski konflikt.

Tokio, Japonsko, 3. feb. — Rusija še vedno ni dostavila odgovora na japonsko noto, vsled česar sta narod in vlada silno razdražena. Sicer se to odlašanje ruske vlade tolmači v nekaterih krogih kot mirorjubno znamenje, a večina se takemu domnevanju upira kajaze na v jedno merno pošiljanje novih ruskih vojaških oddelkov v Mandžurijo. Nanetost raste v vseh krogih čedalje bolj in ljudstvo zahteva odločno naj vlada odpošlje zadnjo noto ruski vladi in naj ji zajedno zagrozi z napovedjo vojske. Vlada se temu koraku še vedno upira, a težko ji je brzdati bojaželni narod.

Paris, 3. feb. — Vnanje francosko ministrstvo naznanja, da sta se francoski in angleški vladi pogodili vplivati na japonsko vlado, da sprejme ruski odgovor, ki ima dospeti v par dneh, v popolnem obsegu in prepreči tako vojsko, ki bi znala imeti strašne posledice.

Petrograd, 3. feb. — "Novikraj" poroča, da nastopajo Japonci v Koreji nalašč skrajno brezobzirno, da bi s tem provzročili revolte med narodom in našli tako kak povod v posredovanje. — Druga poročila zopet, se glase, da mobilizira Rusija s silno naglico svoje vojaštvo. Tudi mandžurijske rezerve je že poklicala pod orožje. Tekom februarja se bo ruska garnizija v Vladivostoku pomnožila za 50,000 mož, v to se že delajo vsestranske priprave.

Ruske vojne ladje pripravljene.

Poročevalce v londonski "Dispatch" naznanja iz Vladivostoka, da so ruske bojne ladje že popolnoma pripravljene udariti na japonsko brodovje. Rusi imajo v vzhodni Aziji baje 400,000 izurjenega vojaštva, ki čaka le na migljaj od zgoraj. Japonsko brodovje z 39,000 pomorščaki je dplulo na odprto morje, kam, je neznan. Nadalje se poroča, da so zasedli Japonci korejansko železnico "The Seoul-Fusan Railroad".

"Halo, halo, prijatelj! Kozarec si bomo izmili in kupce nalili, juhej, živeli Sloveni!"

"No, kaj si pa danes tako židane volje?"

"Iglej ga no, zakaj bi ne bil, ko čitam v 'Gl. v.', da nam priredi naš vrli slov. del. pev. zbor 'Orel' zopet en zabavni večer. Kdo bi se ne veselil mile alov. pesmi!"

"A to je, tudi jaz ne bom zamutil obiskati 'Hoerber' dvorane; tudi jaz kličem iz srca vsem: Rojaki, vsi po krov — za 'Orelom' kamor nas popelje on!"

C. G. FOUCEK

587 Centre Ave. na vogalu 18. ul.

Najboljša česko-slovanska lekarna v Čikagu

V nji se nahaja tudi pošta, kjer je mogoče pošiljati novce po vi Ameri in v Evropo. Prodaja znamk in sprejemanje priporočenih pisem. Odprto po dnevi in ponoči.

Brzjavni urad na vse strani. Ekspresni urad, pošiljajo se kovčegi in drugo na vse strani Zed. držav.

V lekarni ordinirajo naslednji zdravniki: Dr. Martin Ivec, vsak večer od 6. do 7. ure: Dr. Stulik od 10. do 12. dopoldne in od 7.-9. zvečer: Dr. Kolar, Dr. Roch, in Dr. Chrotal.

Ako ste bolni, stopite v mojo lekarno in pomagalo se Vam bo.



Svoji k svojim!

Rojakom kot zasebnikom in društvam priporočamo tiskarno

Glas Svobode.

Prevzamemo v delo vsakovrstno tiskovino in vezemo knjige. Cena nizka in točna postrežba. Vsaki tiskovini garantiramo najlepšo obliko in ji damo unijski znak. Ne zabite:

Glas Svobode

563 Throop St. Pilsen Sta.
CHICAGO, ILL.

io unijska tiskarna.

Sifkarte! Denarje!

Prodajamo prekomorske vožnje listke na vse dele sveta in od tam sem po najnižjih cenah. Zveza z vsemi črtami.

Pošiljamo denar v staro domovino po dnevnem kurzu točno in zanesljivo.

Nad vse pa priporočamo rojakom in rojakinjam, čitajte in zanimajte se za list "GLAS SVOBODE" in podprite ga s 150. centi naročnine na leto.

Thalia Hall.

Velika dvorana in gostilna, na voglu 18. in Allport ceste
469 W. 18th St.
se priporoča ŠTEFAN POPOVIČ

ZA ameriko patentirane

Harmonike,

izvrstno delo, se dobe samo pri Slovincu

John Golob

203 BRIDGE ST. JOLIET, ILL.

SLIKA PREDSTAVLJA

uro za dame.

Pokrovi so pretegnjeni z zlatom! Gold filed, jamčeni za 20 let. Kolesovje na razpolago Elgin ali Waltham. Zdaj samo

\$12.50

Mož, osreči svojo ženo in kupi ji uro za božično darilce.

Jacob Stonich

89 E. Madison St. Chicago, Ill.



Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave. Telefon Canal 476

Uradne ure:
do 9. zjutraj
od 1. do 2. in
od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave:
od 10-12 dopoldne in
od 2-4 popoldne
Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

OBVESTILO!

Podpisani si usojam naznanjati p. n. občinstvu, da sem prevzel "Saloon" rojaka Jak. Martineja v Summit, Ill. Moje načelo je in bode vselej sprejemati rojake najljubše, vsled česar n. p. da se bode tudi meni izkazovala tista naklonjenost, kakor mojemu predniku. Posetnike prijatelje in c. rojake v obče zagotavljam, da bodo vsak čas postreženi točno z izvrstnimi smokami, svežim pivom, raznimi likerji, "Portvini", Trinerjevim vinom itd. Za zabavo novodobno kagiljka. Rojaki znanci, prijatelji obiskujte me v prostih urah, vživali bodele vsaj čisti zrak. Na zdari — FRANK KOENIG, Summit, Ill.

Opatov praporščak.

Zgodovinska povest. Spisal F. R. V.

Ko je dobil naznanilo opata Angelusa iz Reina, da pride v svrhu vizitacije koncem meseca julija v Zatičino, je sklical svoje najudanejše pristaje med menihi na posvetovanje in se z njimi natančno dogovoril, kaj skrbeti, da se vizitator odpravi, ne da bi dosegel kaj uspeha, potem pa brez posebnih skrbi pričakoval nevspečni obisk.

V samostanu pa je bil človek, ki je z bistrim očesom vse zasledoval, kar se godi in natančno pazil na vsako najnovejšo stvarico. To je bil menih Hugon Alba. V zatiškem samostanu je bil šele malo časa, a bil ves drugačen človek, nego ostali menihi. Predno je prišel v Zatičino, je bil v samostanu v Cvetlju na Dolenjem Austrijskem, a odstranili so ga od tam, ker je imel o veri in cerkvi precej drugačne pojme, kakor drugi menihi, ker je imel nazore, kakor jih je v tistem času v Pragi razvijal in učil Jan Hus.

V samostanu je imel Hugon Alba samo enega prijatelja, s katerim je rad občeval, in to je bil opatov praporščak Andrej Rovani. Ta vesel mladenič se je oklenil temnoglednega Hugona z vsem srcem, ker je tuji menih bil ves drugačen, nego ostali samostanski prebivalci, ker je rad in ljubeznivo občeval s kmeti, ki so jih drugi samostanci zaničevali, ker je vedno govoril domači jezik in tako odkritosrčno govoril o slabostih in nerodnostih v samostanu.

Odkar je bilo naznanjeno, da pride vizitator, je bil Hugon Alba vedno razburjen, prav kakor bi se pripravljaval na kaj posebnega. Celo Rovani, ki sicer ni poznal judi in ni znal gledati v njih duše, je opazil to premenbo in vprašal Hugona, kaj jo je povzročilo.

— Ne izprašuj me, ljubi mladenič, je odgovoril Hugon Alba. Pripravlja se velika stvar. A povej: si-li pripravljen zame kaj storiti v slučaju nevarnosti?

— Da, častiti oče, je preprosto odgovoril Andrej Rovani.

— Zanašam se nate. Ti si edini, kojemu verjamem, edini, na katerega se zanašam. Ne pozabi svoje obljube.

VI.

Zatiški samostan je bil 30. julija 1404. praznično okrašen. Pričakovali so vizitatorja, opata Angelusa iz Reina, ki se je tudi proti polnočju pripeljal iz Ljubljane in bil pri samostanskih vratih slovesno sprejet.

Menihi so opata Angelusa najprej sprejeli v cerkev, kjer ga je z vso ljubeznivostjo sprejel zatiški opat Albertus. Opat Angelus je najprej v cerkvi opravil kratko molitev, potem pa so se vsi samostanci zbrali v velikem refektoriju na skupen obed.

Ko je bil obed končan, se je začela vizitacija, in sicer se je najprej pregledalo samostansko gospodarstvo. Opat Angelus sta pri tem podpirala dva njegova spremljevalca, opat Albertus pa je imel na svoji strani seniorja Andreja in priporja Markvarda.

Vsprehajajoč dolgotrajnega pregledovanja je dokazal, da je gospodarstvo v velikem neredu, da je opat Albertus samostanska posestva znatno zadožlil, da je bil samostan dolžan plačevati upnikom nerazmerno visoke obresti, da pa se je ves ta denar lahkomiselno potrošil. Opat Albertus ni mogel dati zadostnega pojasnila, a vendar je bil silno presenečen, ko je vizitator ta del svoje preiskave končal z zadržilom:

— Konstatirati moram na svoje obžalovanje, da burzarij ni v redu. Ta nastop vizitatorja Angelusa je pokazal zatiškemu opatu, da vizitacija ni samo formalnost, nego da je resno mišljena in da je od njenega izida odvisno, če sploh še ostane na svojem mestu, ali pa bo primoran se umakniti. In polastila se ga je divja jeza na vse one, ki so mu nakopali to nepriliko in v svoji duši je prisegel, da se vsem svojim nasprotnikom strašno ošveta, naj ima vizitacija že kakršnokoli konec.

Menihi so imeli naročilo, da ostanejo zbrani v refektoriju, dokler se opat ne vrne med nje. Čakali so dolgo ure in miralo se je že, ko so naposled prišli opata in spremljevalce.

Opat Angelus je sedel na častno mesto pod velikim križem, kraj nje ga se je vsedel opat Albertus, na vsaki strani od njiju pa je sedel

eden pisarjev vizitatorjevih.

Zavladala je tišina ko je vstal pripor Markvard in zbranim menihom povedal, da naj vsak, kdor ima kako pritožbo, stopi pred vizitatorja in pove, kar mu je na srcu, svobodno in neustrašno, ker nobeden ne sme biti kaznovan, če pove resnico.

Vizitator Angelus je z rahlim prikimanjem potrdil to naznanilo, iz oči opata Albertusa pa je švignil po zbranih menihih tako grozeč pogled, da so imeli občutek kakor bi jim kdo zagrozil z mečem.

In nihče se ni ganil. Vse je molčalo in vsi so se umikali pogledu opata vizitatorja, ki je vprašaje krožil od meniha do meniha.

— Iz vašega molka posnemam, da nima nihče nobene pritožbe — se je končno oglasil vizitator Angelus. To se mi zdi jako čudno, zakaj pisali so mi različni gospodje visokega stanu, da vlada v samostanu velika nezadovoljnost proti premilostnemu gospodu opatu Kdor ima kaj povedati, naj se torej oglasi.

In zopet je vladal v dvorani molk, na usta opata Albertusa pa je legel usmev tihega ponosa in vselega zadoščenja.

Zda je vstal opat-vizitator v znamenje, da je zborovanje končano.

— Z veseljem vidim, da se vse pritožbe, kar sem jih dobil, neosnovane in da vlada v samostanu krščansko bratstvo in evangelijska vzajemnost. Bratje, molimo, da bi vedno tako ostalo, na čast božjo in v slavo svete naše cerkve.

Opatu Angelusu te besede niso prišle od srca, kajti gojil je proti opatu Albertusu neko temno neprijaznost in slutil je, da menihi niso molčali, ker nimajo nikakih pritožb, nego iz drugih nagibov.

Navada je bila, da se je z zaslišanjem samostancev končala vizitacija. Zato so menihi, čim je bila molitev končana, začeli odmikati mize in delati priprave za večerjo. A hkrati se je oglasil opat-vizitator, rekši:

— Prosim premilostnega gospoda opata, da mi izvoli pokazati samostanske prostore in celice.

Te besede so naredile na zbrane samostance tak utis, kakor da bi bila strela med nje zadela. Se nikdar ni noben vizitator pregledal samostana, saj se opat sam ni nikdar hodil v stanovanje menihov, sedaj pa je hotel vizitator videti celice. Nekateri menihi so bili vsled tega naznanila tako zbegani, da jih je opat-vizitator strme ogledoval in začel slutiti, da ga pri obisku meniških celic čaka posebno presenečenje. Zato je hitro stopil k vratom in energično ukazal:

— Vsi ostanete tukaj, dokler se ne vrnem. Kdor prestopi v tem času prag refektorija, tistega zadene najstrožja kazen. Spremljajte me premilostni gospod opat, senior Andrej, pripor Markvard in moja pisarja.

Oba opata in njiju spremljevalci so iz refektorija naravnost odšli v oni del samostanu, koder so imeli menihi svoja stanovanja. Opat Albertus je s tihih zadovoljstvom opazoval seniorja Andreja in priporja Markvarda, ki sta bila silno zbegana, prav kakor da se imata v samostanu bati kdo ve kakih razkritij. Videlo se je obema na obrazih, da bi se najraje pogreznila v zemljo.

Komaj je opat vizitator stopil na hodnik, je strme obstal. Na hodniku so se vriskaje podili trije otroci in se niso prav nič zmenili za došlece, kakor da jih že davno poznajo, kakor da se čutijo v samostanu popolnoma domače.

— Čigavi so ti otroci? je vprašal vizitator opata Albertusa. In kako so prišli sem v samostan?

Opat Albertus se je zlobno nasmehnil in skomignil z rameni, češ, da tega ne ve.

Vizitator je krenil neravnost proti vratom, pred katerimi so se otroci igrali in jih ravno hotel ogovoriti, ko je začul nekake čudne glasove. Bil je hripav, globok glas, ki je skušal zamolklo peti staro narodno pesen. Slušal se je ta glas, kakor da bi kak ranjen medved ječal, a vendar se je razločil naprev.

— Nelodo poje, — je čez nekaj trenutkov opomnil vizitator in obrniti se k svojim spremljevalcem, ki so bili ravno tako presenečeni kakor on, dejal: Kaj niso bili vsi samostanci zbrani v refektoriju?

— Vsi, — je odgovoril opat Albertus, in jaz se sam čudim vsemu temu, kar tukaj vidim in čujem.

le... ko je vizitator naglo odprl vrata in vstopil v celico.

Obstal je pri vratih, kakor bi ga bila strela zadela, opat Albertus pa se je tiho zasmejal, tiho in veselo, kakor da vidi kaj posebno prijetnega.

V celici so bile tri ženske, mlade kmetijske ženske. Dve sta sedeli za mizo, ena pa je vlekla za škorenj široko kladu, ki je ležala na postelji in smeje se braneč renčala: "Le jokaj, jokaj, al' pa ne, — saj nisi več moje dekle."

— Kaj se tukaj godi? je z grmečim glasom ves iz sebe ogorčenja zaklical vizitator in stopil sredi celice, med tem ko so navzočne ženske strahoma planile pokonci, ne da bi zinile besedice.

— Soloma in Gomora, je srdito dejal vizitator. Vstopite bratje in pogledajte, kaj se tu godi v samostanu. Sramota za Vas, sramota za ves naš red!

Senior Andrej in pripor Markvard sta se boječe stisnila k vratom, opat Albertus pa je s porogljivim usmevom dejal:

— Tukaj premilostni opat lahko spoznate, kakšni so tisti, ki me tožarijo. Kar vidite tu, sem z vso svojo avtoriteto skušal odpraviti in si s tem nakopal sovraštvo gotovih ljudi, v taki meri, da so me zlobno obregovali in sumničili ter se trudili na vso moč, da bi me izpodrinili.

— Kdo so te ženske?

— Ljubimke naših menihov — mojih tožiteljev. Časih jih je bilo še veliko več v samostanu, a jaz sem jih pregnal. Te ženske so iz bližnjih vasi. Menihi so jih vtiho tapili v samostan in žive z njimi — ni da bi govorili —

— In ti otroci? je vprašal vizitator.

— Ti so sad tega grešnega in gnusnega občevanja samostancev s temi ženskami.

Vizitator je stopil k ženskam, ki so strahoma trepetale in se stiskale druga k drugi.

— Čigavi so ti otroci? je vprašal ženske.

Tista, ki je stala najbližje vizitatorja, je tresoč se na vsem životu dejala: "dva sta moja, eden pa Ančkin."

— In kdo je oče? Kateri teh nevednih menihov se je s teboj pečal?

Ženske s v silni zadregi molčale in upirale poglede v tla.

— Kdo je oče tvojih otrok? je ponavljal vizitator in položil svojo roko težko na ramo pred njim stoječe ženske.

Zopet ni bilo odgovora.

— Govori! je ukazal vizitator z otrim povdarkom, sicer —

— Oh, Vaša milost, nikar ne sprašujte, saj reva tega sama ne ve — tako se je zdaj začel globok glas in s potelje se je dvignil širokopleč postaren mož — samostanski vojščak Matija.

Vizitator se je zdaj obrnil k Matiji, ga s strogim pogledom premeril od nog do glave in dejal:

— Kaj praviš? Sv. Duh teh žensk ni obsenčil. Otroci morajo imeti očeta.

— I, seveda, seveda, Vaša milost, je dejal Matija. A kako naj revici vesta, kdo da je oče. Moj blog, v samostanu je toliko ljudi, noč je temna in kuta je podobna kuti, tako da se ne more razločiti. Sicer je pa že nač ljubi Odršenik — hvaljeno bodi njegovo ime — rekel: "Ljubite se in množite se..."

— Molči! Nesramnež! je zagrmel razjarjeni opat. Kako se drzneš tako govoriti. Kdo pa si? Matija, ki je bil med tem pogovorom počasi spravič na nogo na pol sežuti škorenj, je zdaj vstal, se široko postavil pred vizitatorja in dejal:

— Vaša milost, jaz sem Matija Jazbec, samostanski vojščak. Bil sem v 46 bojih in trinajstkrat ranjen — pa še vselej srečno ušel peklju.

— Kaj delaš tu? Kako prideš ti, hlapec, v meniško celico?

Matija je bil zdaj v velikih zadregah in se, kakor bi iskal pomoči, oziral na vse strani.

— E — kako? Kaj pravi Vaša milost —

— Kaj tu delaš? je zagrmel vizitator.

— Oh, nič, Vaša milost, prav nič. Veste, slabo mi je postalo. Ščepalo me je v trebuhu. Verjmite, Vaša milost, hudo je, če človeka ščepije in če nima malo rakije. No, in ko me je tako ščepalo, sem dejal, pojdi ženske vprašati, kaj bi pomagalo. Prav na smrt sem že mislil, Vaša milost, in hudo se mi je storilo, da bom moral že zdaj umreti.

Besede so po ceni.



Mnogo se čita o raznovrstnih izdelovanjih, imenovanih "Grenko vino". Želimo torej vsakogar resno opozoriti, da imamo tu samo jeden zanesljiv, izviren izdelek zdravniške vrednosti:

Trinerjevo zdravilno grenko vino

(Triner's American Elixir of Bitter Wine)

Vsak ve, da je velika razlika v raznih vinih. Trinerjevo je delano iz naboljšega, izbrana grozdja in najboljših, nalašč za to izbranih in importiranih zelišč in korenin.

Bolehate li na želodec?
Čutite bolezen na črevih in jetrih?
Vas boli v križu, ali imate glavobol?
Imate slabo slast?
Ne morete dobro spati?

Trinerjevo zdravilno grenko vino, vas bo zanesljivo ozdravilo. —

Dobi se v vsih lekarnah in dobrih gostilnah.

Pijte samo Trinerjevo grenko vino in ne bojte se potem bolezni, ker napravilo vas bo močnejše, vaše žene in hčere lepe, vaše otroke okrogle in zdrave.

JOSIP TRINER,

799 South Ashland Ave. Pilsen Station CHICAGO, ILL.

Ne dovoli nobenemu businessmanu, da bi ti usilil kako nevedno ponarejeno vino; ako ti da kaj drugega kot izvorno Trinerjevo vino, delate to iz dobičkarije, ker pri ponarejenim skupi več denarja. Trinerjevo vino mu da malo dobička, a mu pridobi dobre prijatelje.

"GRAD ZAGREB"

je najstarejši hrvatski "SALOON" na zapadni strani mesta Chicago. Postrežba izvrstna; fino pivo, liker, smodke in biljani na razpolago.

ALOIS PAUSE lastnik, 314 W. 18th St. CHICAGO, ILL.

"DELAJSKI DOM".

PHIL. BAST LASTNIK, 535 Blue Island Ave., CHICAGO, ILL.

Tu najde vsak posameznik postrežbo, kakoršno narekuje bratski socializem. Veliki posebni prostori za skupščine in društva na razpolago.



Nazdar rojaki!

Slovenec in drugim bratom Slovanom priporočam svoj lepo urejeni "SALOON".

Točim vedno sveže pivo in pristno druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago.

Potniki dobe pri meni čedna prenočišča in dobro postrežbo.

Za obilen poset se priporoča MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill. Telefon šte. 1721 Morgan.

Rojaki, ne pozabite starega prostora, John Košček.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagu in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenem "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače — "atlas beer" in vsakovrstna vina. Umijske smodke na razpolago. Vsačemu v zabavo služi dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena.

Za obilen obisk se vljudno priporoča: MOHOR MLADIC 617 S. Center Ave. blizu 19 ulice CHICAGO, ILL.

Anton Sukle

PUEBLO, COLO. 604 S Santa Fe. Priporočam svojo gostilno, kjer točim vedno sveže pivo in žganje. TELEFON 692 Red in 373 Black

Ako hočeš imeti fine slike, idi k fotografu

LIEBICH-u 80-86 Euclid Ave. Cleveland, Ohio.

500 mož potrebuje za Rainerjevo pivo in Bourbon Whisky piti, fine smodke kaditi in se veseliti.

ANTON KRIZE,

OAT HILL, NAPA CO. CAL.

Naravna kalifornijska vina na prodaj. Pridelek farne Hill Girt Winery. Dobro črno in belo vino po 35 do 45 centov galon; staro belo ali črno vino 50 centov galon; risling 55c. Kdor kupi manj kot 50 galonov vina, mora dati \$3 za posodo. Drožnik po \$2.25 do \$2.75 gal.; slivovic po \$3 gal. Pri večjem naročilu dam popust.

V mnogobrojna naročila se priporočam

STEFAN JAKSHE

Box 77 Crockett, Cal.

JOHN FERBEZAR

29 S. Santa Fe Ave, PUEBLO.

Priporočam rojakom svojo novo, epo urejeno gostilno, kjer točim vedno sveže Walterjevo pivo. Izvrstno žganje in fine smodke na razpolago.

POZOR SLOVENC!

Spodaj podpisana naznanjava p. n. občinstvu da sva na 129 S. Genesee St. Waukegan, Ill., odprla veliko novo prodajalnico, proskrbljeno z različno, mnogostevilno robo. Imava v zalogi raznovrstno možko obleko, klobuke, spodnjo obleko, čevlje, rokavice, nogavice, srajce, ovrtnike, zapustnike, "Overalls" in "Jumpers", ter vse vrste obleke, spadajoče v to stroko.

Z VELESTOVANJEM KOŠICEK in STEFANIC 129 South Genesee Str. Waukegan, Illinois.

Obrnite se zaupno na nas

kadar hočete odpreti saloon ali se zmeniti za pivo.

Lahko govorite z nami v slovenskem jeziku, a naše izbrano pivo je po evropsko kuhano, tako, da bodete vselej delali dobro kupčijo. Kadar nimate časa priti osebno do nas, pišite ali telefonirajte nam, a kar boste dobili hitri odgovor. Imamo pivo v sodčkih in izvrstno težano pivo (Lager-Beer) v steklenicah.

Tel. Canal 967 ATLAS BREWING CO. 21. & Blue Island Ave.